

Obsah

O autorkách	V
Predslov	IX
Zoznam použitých skratiek	XVII

KAPITOLA I. Teoretickoprávne východiská kompenzácie ujmy tretích osôb ako sekundárne poškodených	1
1. Úvodné myšlienky k nemajetkovej ujme a obsahové vymedzenie skúmanej problematiky.....	1
2. Nemajetková ujma sekundárne poškodeného – koncepcné ukotvenie a teoretické uchopenie.....	3
3. Funkcie peňažnej satisfakcie pozostalých blízkych osôb	10
4. Účel náhrady nemajetkovej ujmy sekundárne poškodených alebo čo je chráneným statkom?	12
4.1 Pocity bolesti, smútku a emocionálnych útrap ako kompenzovateľná citová ujma podľa prevládajúcej mienky	12
4.2 Bolesť a smútok ako prejav zásahu do osobnostného práva	15
4.3 Je vážna duševná porucha sekundárne poškodeného ešte stále následkom zásahu do jeho osobnosti?	20
4.4 Procesné súvislosti spojené s uplatňovaním práv na náhradu imateriálnych ujmy	24
5. Komparatívny pohľad na vývoj kompenzácie nemajetkovej ujmy sekundárne poškodeného	26
6. Čiastkový záver	32

KAPITOLA II. Predpoklady vzniku práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch	33
1. Protiprávnosť a zavinenie	34
1.1 Právny základ pre právo na náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých osôb v peniazoch. Právo na náhradu citovej ujmy v peniazoch ako súčasť osobnostných práv.....	34
1.2 Predpoklady vzniku práva na náhradu nemajetkovej ujmy – súčasný stav v súdnej praxi a doktríne.....	35
1.2.1 Protiprávnosť zásahu do osobnosti ako zásahu do absolútneho práva	37
1.3 Zodpovednosť za protiprávny zásah do práva na súkromie – zodpovednosť bez zavinenia?.....	42
1.3.1 Riziko vzniku hodnotových rozporov	44

1.3.2	Hodnotové argumenty proti historickej vôli zákonodarcu?	46
1.4	Zodpovednosť za zásah do práva na súkromie – zodpovednosť bez protiprávnosti?	48
1.4.1	Určenie okruhu subjektov zodpovedných za zásah do osobnostného práva v judikatúre Najvyššieho súdu SR	49
1.4.2	Prevádzkovateľ ako pôvodca zásahu?	50
1.5	Návrh riešenia	53
1.6.	Komparatívny prehľad k predpokladom s dôrazom na protiprávnosť a zavinenie	56
1.6.1	Český model	56
1.6.2	Nemecký model	57
1.6.3	Rakúsky model	57
1.6.4	Švajčiarsky model	59
2.	Príčinná súvislosť ako predpoklad vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy sekundárnej obete	59
2.1	Všeobecné východiská	59
2.2	Postup pri vymedzení príčinnej súvislosti.....	61
2.3	Preukazovanie príčinnej súvislosti	67
2.4	Špecifiká určovania kauzality vo vzťahu k nervovému šoku a citovej ujme	73
3.	Nemajetková ujma ako jeden z predpokladov.....	81
3.1	Nemajetková ujma ako ujma na osobnostnom práve sekundárne poškodených	82
3.2	Okamih vzniku nemajetkovej ujmy	83
3.3	Zánik ujmy po náhlom uzdravení primárnej obete?.....	85
3.4	Tanatologická ujma (ujma zo straty života)	87
4.	Čiastkový záver k predpokladom vzniku práva na náhradu nemajetkovej ujmy.....	94
KAPITOLA III. Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch.....		97
1.	Závažnosť ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo, ako taxatívne kritériá	98
2.	Význam kritérií pre určenie výšky finančného zadostučnenia.....	99
3.	Hľadiská podstatné pre posúdenie nemajetkovej ujmy sekundárnych obetí	103
3.1	Okolnosti na strane primárnej obete a sekundárnych obetí....	105
3.1.1	Intenzita vzťahu žalobcu s primárnou obeťou	105
3.1.2	Vek a zdravotný stav primárneho poškodeného a sekundárnych obetí	111
3.1.3	Existenčná závislosť sekundárnej obete od primárnej obete.....	114
3.1.4	Poskytnutie inej satisfakcie	117

3.1.5	Rizikové povolanie primárnej obete ako kritérium v judikatúre Najvyššieho súdu ČR	117
3.1.6	Spôsob, akým sa sekundárna obeť dozvedela o tragickej udalosti.....	118
3.1.7	Zdedený majetok po zosnulom	119
3.2	Okolnosti na strane pôvodcu zásadu.....	121
3.2.1	Postoj škodcu ku škodovej udalosti a k sekundárnym obeťam a dopad udalosti do jeho duševnej sféry.....	121
3.2.2	Majetkové pomery škodcu	123
3.2.3	Forma a miera zavinenia škodcu.....	128
3.2.4	Vlastná ujma škodcu.....	130
4.	Má sa odvíjať výška náhrady za citovú ujmu od rozsahu odškodnenia podľa zákona o ochrane obetí trestných činov?.....	130
5.	Zohľadniť alebo nezohľadniť spoluzapríčinenie primárnej obete? ..	131
5.1	Právny základ aplikácie inštitútu spoluspôsobenia škody.....	134
5.2	Zásady pre ustálenie spoluúčasti poškodeného na škode	136
5.3	Prístup slovenských a iných súdov a argumentačné odôvodnenie.....	138
5.3.1	Spoluspôsobenie citovej ujmy primárnou obeťou – argumenty proti zohľadneniu voči nemajetkovej ujme sekundárnej obete.....	139
5.3.2	Spoluspôsobenie citovej ujmy primárnou obeťou – argumenty za zohľadnenie voči nemajetkovej ujme sekundárnej obete.....	140
5.4	Súčasné spoluspôsobenie ujmy primárnou aj sekundárnou obeťou.....	142
5.5	Úroky z omeškania a nárok na náhradu nemajetkovej ujmy...	143
6.	Na záver k náhrade nemajetkovej ujmy	146

KAPITOLA IV. Okruh nositeľov práva k náhrade nemajetkovej ujmy .....

1.	Všeobecné východiská určovania okruhu osôb oprávnených na náhradu citovej ujmy.....	149
2.	Prístup slovenských súdov k identifikácii všeobecných kritérií pre určenie okruhu oprávnených subjektov	153
3.	Východiská uvažovania pri stanovení okruhu subjektov.....	154
4.	Ku kritériám pre vymedzenie okruhu oprávnených subjektov.....	157
4.1	Hľadisko intenzity biologického vzťahu k zomrelému.....	157
4.1.1	Kmeňová rodina	158
4.1.2	Patchworková rodina	162
4.1.3	Vzdialenejší príbuzní	162
4.1.4	Osoby bez biologického alebo formalizovaného príbuzenského vzťahu	163
4.1.5	Obyčajný pozorovateľ ako sekundárna obeť	164

4.2 Hľadisko postavenia sekundárnej obeť vzhľadom na jej prítomnosť pri vzniku primárnej ujmy	164
5. Na záver k okruhu nositeľov práva k náhrade nemajetkovej ujmy..	165

KAPITOLA V. Okruh nositeľov povinnosti k náhrade

nemajetkovej ujmy	169
1. Osobný charakter povinnosti k náhrade nemajetkovej ujmy v peniazoch?	170
2. Je náhrada nemajetkovej ujmy sekundárnych obetí z rozsahu niektorej z osobitných skutkových podstát vylúčená?.....	172
3. Presun a pripísanie zodpovednosti z pomocníka na poverovateľa podľa § 420 ods. 2 OZ.....	174
3.1 Podmienky pripísania ujmy inému a vplyv pričítateľnosti na určenie okruhu zodpovedných subjektov	175
3.1.1 Podmienka činnosti pre princípála	176
3.1.2 Podmienka osoby pomocníka	178
3.2 Spoločná zodpovednosť princípála a jeho pomocníka	180
3.2.1 Teleologická redukcia § 420 ods. 2 OZ?	181
3.2.2 Účastníctvo na delikte – neznámy koncept pre slovenskú civilistiku?	182
3.2.3 Miesto trestnoprávneho účastníctva v civilnej doktríne	183
3.2.4 Účastníctvo na delikte vo vzťahu princípál – pomocník	185
3.3 Zodpovednosť princípála za culpa in eligendo a culpa in inspiciendo.....	186
4. Poistovateľ ako nositeľ povinnosti k náhrade	188
4.1 Vplyv rozsudku SD EÚ vo <i>veci Haasová</i> na výklad vnútroštátneho práva	189
4.2 Postavenie poistovateľa vo vzťahoch z náhrady nemajetkovej ujmy sekundárnych obetí	192
5. Pravidlá pre spoločnú zodpovednosť viacerých subjektov.....	194
6. Na záver k okruhu nositeľov povinnosti na náhradu nemajetkovej ujmy	199

KAPITOLA VI. Premlčanie.....

1. Premlčanie práva na poskytnutie finančného zadosťučinenia podľa § 13 ods. 2 OZ.....	201
1.1 Vymedzenie problému.....	201
1.1.1 Problém (ne)premlčateľnosti nároku na finančné zadosťučinenie podľa § 13 ods. 2 OZ.....	201
1.1.2 Problém dĺžky trvania premlčacej doby a jej plynutia..	203
1.2 Návrh riešenia	205

1.2.1	Kombinované plynutie premlčacích dôb vs. subjektívna premlčacia doba	205
1.2.2	Dĺžka a začiatok plynutia premlčacej doby	207
2.	Premlčanie práva na náhradu nemajetkovej ujmy vo forme nervového šoku	209
3.	Čiastkový záver k premlčaniu	209
	Zoznam použitej literatúry	211
	Vecný register	231